विकिस्रोतः

ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ 03/അധ്യായഃ 19

< ദേവീഭാഗവതപുരാണമ് | സ്കന്ധഃ 03

രാജസംവാദവർണനമ്

വ്യാസ ഉവാച

ഭർത്രാ സാഽഭിഹിതാ ബാലാം പുത്രീം കൃത്വാങ്കസംസ്ഥിതാമ് .

ഉവാച വചനം ശ്ലക്ഷ്ണം സമാശ്വാസ്യ ശുചിസ്മിതാമ് .. 1 ..

കിം വൃഥാ സുദതി ത്വം ഹി വിപ്രിയം മമ ഭാഷസേ .

പിതാ തേ ദുഃഖമാപ്നോതി വാക്യേനാനേന സുവ്രതേ .. 2 ..

സുദർശനോഽതിദുർഭാഗ്യോ രാജ്യഭ്രഷ്ടോ നിരാശ്രയഃ .

ബലകോശവിഹീനശ്ച പരിത്യക്തസ്തു ബാന്ധവൈഃ .. 3 ..

മാത്രാ സഹ വനം പ്രാപ്തഃ ഫലമൂലാശനഃ കൃശഃ .

ന തേ യോഗ്യോ വരോഽയം വൈ വനവാസീ ച ദുർഭഗഃ .. 4 ..

രാജപുത്രാഃ കൃതപ്രജ്ഞാ രൂപവന്തഃ സുസമ്മതാഃ .

തവാർഹാഃ പുത്രി സന്ത്യന്യേ രാജചിഹ്നൈരലങ്കൃതാഃ .. 5 ..

ഭ്രാതാഽസ്യ വർതതേ കാന്തഃ സ രാജ്യം കോസലേഷു വൈ .

കരോതി രൂപസമ്പന്നഃ സർവലക്ഷണസംയുതഃ .. 6 ..

അന്യച്ച കാരണം സുഭ്രു ശൃണു യച്ച യഥാ ശ്രുതമ് .

യുധാജിത്സതതം തസ്യ വധകാമോഽസ്തി ഭൂമിപഃ .. 7 ..

ദൗഹിത്രഃ സ്ഥാപിതസ്തേന രാജ്യേ കൃത്വാഽതിസങ്ഗരമ് .

വീരസേനം നൃപം ഹത്വാ സമ്മന്ത്ര്യ സചിവൈഃ സഹ .. 8 ..

ഭാരദ്വാജാശ്രമം പ്രാപ്തം ഹന്തുകാമഃ സുദർശനമ് .

മുനിനാ വാരിതഃ പശ്ചാജ്ജഗാമ നിജമന്ദിരമ് .. 9 ..

ശശികലോവാച

മാതർമമേപ്സിതഃ കാമം വനസ്ഥോഽപി നൃപാത്മജഃ .

ശര്യാതിവചനേനൈവ സുകന്യാ ച പതിവ്രതാ .. 10 ..

ച്യവനഞ്ച യഥാ പ്രാപ്യ പതിശുശ്രൂഷണേ രതാ .

ഭർതൃശുശ്രൂഷണം സ്ത്രീണാം സ്വർഗദം മോക്ഷദം തഥാ .. 11 ..

അകൈതവകൃതം നൂനം സുഖദം ഭവതി സ്ത്രിയാഃ .

ഭഗവത്യാ സമാദിഷ്ടം സ്വപ്നേ വരമനുത്തമമ് .. 12 ..

തമൃതേഽഹം കഥം ചാന്യം സംശ്രയാമി നൃപാത്മജമ് .

മച്ചിത്തഭിത്തൗ ലിഖിതോ ഭഗവത്യാ സുദർശനഃ .. 13 ..

തം വിഹായ പ്രിയം കാന്തം കരിഷ്യേഽഹം ന ചാപരമ് .

വ്യാസ ഉവാച

പ്രത്യാദിഷ്ടാഽഥ വൈദർഭീ തയാ ബഹുനിദർശനൈഃ .. 14 ..

ഭർതാരം സർവമാചഷ്ട പുത്ര്യോക്തം വചനം ഭൃശമ് .

വിവാഹസ്യ ദിനാദർവാഗാപ്തം ശ്രുതസമന്വിതമ് .. 15 ..

ദ്വിജം ശശികലാ തത്ര പ്രേഷയാമാസ സത്വരമ് .

യഥാ ന വേദ മേ താതസ്തഥാ ഗച്ഛ സുദർശനമ് .. 16 ..

ഭാരദ്വാജാശ്രമേ ബ്രൂഹി മദ്വാക്യാത്തരസാ വിഭോ .

പിത്രാ മേ സമ്ഭൃതഃ കാമം മദർഥേന സ്വയംവരഃ .. 17 ..

ആഗമിഷ്യന്തി രാജാനോ ബലയുക്താ ഹ്യനേകശഃ .

മയാ ത്വം വൈ വൃതശ്ചിത്തേ സർവഥാ പ്രീതിപൂർവകമ് .. 18 ..

ഭഗവത്യാ സമാദിഷ്ടഃ സ്വപ്നേ മമ സുരോപമ .

വിഷമദ്മി ഹുതാശേ വാ പ്രപതാമി പ്രദീപിതേ .. 19 ..

വരയേ ത്വദൃതേ നാന്യം പിതൃഭ്യാം പ്രേരിതാഽപി വാ .

മനസാ കർമണാ വാചാ സംവൃതസ്ത്വം മയാ വരഃ .. 20 ..

ഭഗവത്യാഃ പ്രസാദേന ശർമാവാഭ്യാം ഭവിഷ്യതി .

ആഗന്തവ്യം ത്വയാത്രൈവ ദൈവം കൃത്വാ പരം ബലമ് .. 21 ..

യദധീനം ജഗത്സർവം വർതതേ സചരാചരമ് .

ഭഗവത്യാ യദാദിഷ്ടം ന തന്മിഥ്യാ ഭവിഷ്യതി .. 22 ..

യദ്വശേ ദേവതാഃ സർവാ വർതന്തേ ശങ്കരാദയഃ .

വക്തവ്യോ൭സൗ ത്വയാ ബ്രഹ്മന്നേകാന്തേ വൈ നൃപാത്മജഃ .. 23 ..

യഥാ ഭവതി മേ കാര്യം തത്കർതവ്യം ത്വയാനഘ .

ഇത്യുക്ത്വാ ദക്ഷിണാം ദത്ത്വാ മുനിർവ്യാപാരിതസ്തയാ .. 24 ..

ഗത്വാ സർവം നിവേദ്യാശു തത്ര പ്രത്യാഗതോ ദ്വിജഃ .

സുദർശനസ്തു തജ്ജ്ഞാത്വാ നിശ്ചയം ഗമനേ തദാ .. 25 ..

ചകാര മുനിനാ തേന പ്രേരിതഃ പരമാദരാത് .

വ്യാസ ഉവാച

ഗമനായോദ്യതം പുത്രം തമുവാച മനോരമാ .. 26 ..

വേപമാനാ൭തിദുഃഖാർതാ ജാതത്രാസാ൭ശ്രുലോചനാ .

കുത്ര ഗച്ഛസി പുത്രാദ്യ സമാജേ ഭൂഭൃതാം കില .. 27 ..

ഏകാകീ കൃതവൈരശ്ച കിം വിചിന്ത്യ സ്വയംവരേ .

യുധാജിദ്ധന്തുകാമസ്ത്വാം സമേഷ്യതി മഹീപതിഃ .. 28 ..

ന ത്വേ൭ന്യോ൭സ്തി സഹായശ്ച തസ്മാന്മാ വ്രജ പുത്രക .

ഏകപുത്രാതിദീനാസ്മി തവാധാരാ നിരാശ്രയാ .. 29 ..

നാർഹസി ത്വം മഹാഭാഗ നിരാശാം കർതുംമദ്യ മാമ് .

പിതാ തേ നിഹതോ യേന സോ൭പി തത്രാഗതോ നൃപഃ .. 30 ..

ഏകാകിനം ഗതം തത്ര യുധാജിത്ത്വാം ഹനിഷ്യതി .

സുദർശന ഉവാച

ഭവിതവ്യം ഭവത്യേവ നാത്ര കാര്യാ വിചാരണാ .. 31 ..

ആദേശാച്ച ജഗന്മാതുർഗച്ഛാമ്യദ്യ സ്വയംവരേ .

മാ ശോകം കുരു കല്യാണി ക്ഷത്രിയാ൭സി വരാനനേ .. 32 ..

ന ബിഭേമി പ്രസാദേന ഭഗവത്യാ നിരന്തരമ് .

വ്യാസ ഉവാച

ഇത്യുക്ത്വാ രഥമാരുഹ്യ ഗന്തുകാമം സുദർശനമ് .. 33 ..

ദൃഷ്ട്വാ മനോരമാ പുത്രമാശീർഭിശ്ചാന്വമോദയത് .

അഗ്രതസ്തേഽമ്ബികാ പാതു പാർവതീ പാതു പൃഷ്ഠതഃ .. 34 ..

പാർവതീ പാർശ്വയോഃ പാതു ശിവാ സർവത്ര സാമ്പ്രതമ് .

വാരാഹീ വിഷമേ മാർഗേ ദുർഗാ ദുർഗേഷു കർഹിചിത് .

കാലികാ കലഹേ ഘോരേ പാതു ത്വാം പരമേശ്വരീ .. 35 ..

മണ്ഡപേ തത്ര മാതങ്ഗീ തഥാ സൗമ്യാ സ്വയംവരേ .

ഭവാനീ ഭൂപമധ്യേ തു പാതു ത്വാം ഭവമോചനീ .. 36 ..

ഗിരിജാ ഗിരിദുർഗേഷു ചാമുണ്ഡാ ചത്വരേഷു ച .

കാമഗാ കാനനേഷ്വേവം രക്ഷതു ത്വാം സനാതനീ .. 37 ..

വിവാദേ വൈഷ്ണവീ ശക്തിരവതാത്ത്വാം രഘൂദ്വഹ .

ഭൈരവീ ചരണേ സൗമ്യ ശത്രൂണാം വൈ സമാഗമേ .. 38 ..

സർവദാ സർവദേശേഷു പാതു ത്വാം ഭുവനേശ്വരീ .

മഹാമായാ ജഗദ്ധാത്രീ സച്ചിദാനന്ദരൂപിണീ .. 39 ..

വ്യാസ ഉവാച

ഇത്യുക്ത്വാ തം തദാ മാതാ വേപമാനാ ഭയാകുലാ .

ഉവാചാഹം ത്വയാ സാർധമാഗമിഷ്യാമി സർവഥാ .. 40 ..

നിമിഷാർധം വിനാ ത്വാം വൈ നാഹം സ്ഥാതുമിഹോത്സഹേ .

സഹൈവ നയ മാം വത്സ യത്ര തേ ഗമനേ മതിഃ .. 41 ..

ഇത്യുക്ത്വാ നിഃസൃതാ മാതാ ധാത്രേയീസംയുതാ തദാ .

വിപ്രൈർദത്താശിഷഃ സർവേ നിര്യയുർഹർഷസംയുതാഃ .. 42 ..

വാരാണസ്യാം തതഃ പ്രാപ്തോ രഥേനൈകേന രാഘവഃ .

ജ്ഞാതഃ സുബാഹുനാ തത്ര പൂജിതശ്ചാർഹണാദിഭിഃ .. 43 ..

നിവേശാർഥം ഗൃഹം ദത്തമന്നപാനാദികം തഥാ .

സേവകം സമനുജ്ഞാപ്യ പരിചര്യാർഥമേവ ച .. 44 ..

മിലിതാസ്ത്വഥ രാജാനോ നാനാദേശാധിപാഃ കില .

യുധാജിദപി സമ്പ്രാപ്തോ ദൗഹിത്രേണ സമന്വിതഃ .. 45 ..

കരൂഷാധിപതിശ്ചൈവ തഥാ മദ്രേശ്വരോ നൃപഃ .

സിന്ധുരാജസ്തഥാ വീരോ യോദ്ധാ മാഹിഷ്മതീപതിഃ .. 46 ..

പാഞ്ചാലഃ പർവതീയശ്ച കാമരൂപോഽതിവീര്യവാൻ .

കാർണാടശ്ചോലദേശീയോ വൈദർഭശ്ച മഹാബലഃ .. 47 ..

അക്ഷൗഹിണീ ത്രിഷഷ്ടിശ്ച മിലിതാ സംഖ്യയാ തദാ .

വേഷ്ടിതാ നഗരീ സാ തു സൈന്യൈഃ സർവത്ര സംസ്ഥിതൈഃ .. 48 ..

ഏതേ ചാന്യേ ച ബഹവഃ സ്വയംവരദിദൃക്ഷയാ .

മിലിതാസ്തത്ര രാജാനോ വരവാരണസംയുതാഃ .. 49 ..

അന്യോന്യം നൃപപുത്രാസ്ത ഇത്യൂചുർമിലിതാസ്തദാ .

സുദർശനോ നൃപസുതോ ഹ്യാഗതോഽസ്തി നിരാകുലഃ .. 50 ..

ഏകാകീ രഥമാരുഹ്യ മാത്രാ സഹ മഹാമതിഃ .

വിവാഹാർഥമിഹായാതഃ കാകുത്സ്ഥഃ കിം നു സാമ്പ്രതമ് .. 51 ..

ഏതാൻ രാജസുതാംസ്ത്യക്ത്വാ സസൈന്യാൻസായുധാനഥ .

കിമേനം രാജപുത്രീ സാ വരിഷ്യതി മഹാഭുജമ് .. 52 ..

യുധാജിദഥ രാജേശസ്താനുവാച മഹീപതീൻ .

അഹമേനം ഹനിഷ്യാമി കന്യാർഥേ നാത്ര സംശയഃ .. 53 ..

കേരലാധിപതിഃ പ്രാഹ തം തദാ നീതിസത്തമഃ .

നാത്ര യുദ്ധം പ്രകർതവ്യം രാജന്നിച്ഛാസ്വയംവരേ .. 54 ..

ബലേന ഹരണം നാസ്തി നാത്ര ശുൽകസ്വയംവരഃ .

കന്യേച്ഛയാഽത്ര വരണം വിവാദഃ കീദൃശസ്ത്വിഹ .. 55 ..

അന്യായേന ത്വയാ പൂർവമസൗ രാജ്യാത്പ്രവാസിതഃ .

ദൗഹിത്രായാർപിതം രാജ്യം ബലവന്നൃപസത്തമ .. 56 ..

കാകുത്സ്ഥോഽയം മഹാഭാഗ കോസലാധിപതേഃ സുതഃ .

കഥമേനം രാജപുത്രം ഹനിഷ്യസി നിരാഗസമ് .. 57 ..

ലപ്സ്യസേ തത്ഫലം നൂനമനയസ്യ നൃപോത്തമ .

ശാസ്താസ്തി കശ്ചിദായുഷ്മഞ്ജഗതോഽസ്യ ജഗത്പതിഃ .. 58 ..

ധർമോ ജയതി നാധർമഃ സത്യം ജയതി നാനൃതമ് .

മാനയം കുരു രാജേന്ദ്ര ത്യജ പാപമതിം കില .. 59 ..

ദൗഹിത്രസ്തവ സമ്പ്രാപ്തഃ സോഽപി രൂപസമന്വിതഃ .

രാജ്യയുക്തസ്തഥാ ശ്രീമാൻകഥം തം ന വരിഷ്യതി .. 60 ..

അന്യേ രാജസുതാഃ കാമം വർതന്തേ ബലവത്തരാഃ .

കന്യാസ്വയംവരേ കന്യാ സ്വീകരിഷ്യതി സാമ്പ്രതമ് .. 61 ..

വൃഥേ തഥാ വിവാദഃ കഃ പ്രവദന്തു മഹീഭുജഃ .

പരസ്പരം വിരോധോഽത്ര ന കർതവ്യോ വിജാനതാ .. 62 ..

ഇതി ശ്രീദേവീഭാഗവതേ മഹാപുരാണേഽഷ്ടാദശസാഹസ്ര്യാം സംഹിതായാം തൃതീയസ്കന്ധേ രാജസംവാദവർണനം നാമൈകോനവിംശോഽധ്യായഃ .. 19 ..

"https://sa.wikisource.org/w/index.php?title=ദേവീഭാഗവതപുരാണമ്/സ്കന്ധഃ_03/അധ്യായഃ_19&oldid=75597"
ഇത്യസ്മാദ് പ്രതിപ്രാപ്തമ്

▪